

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Υφιστάμενη κατάσταση
– Προβλήματα
– Δράσεις

Χ. Στουραϊτη
Επικ. Καθηγήτρια

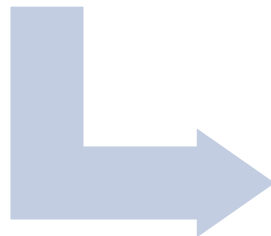
ΠΜΣ – ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΓΕΩΧΗΜΕΙΑ

6-3-2014

Το πρόβλημα

- Στην Ελλάδα, όπως και στις περισσότερες αναπτυγμένες χώρες, οι **ποσότητες των στερεών αποβλήτων αυξάνουν** συνεχώς, ενώ ταυτόχρονα, το θεσμικό πλαίσιο διαχείρισής τους **επιβάλλει διαρκώς υψηλότερες περιβαλλοντικές απαιτήσεις**, προβάλλοντας ως προτεραιότητες την ανάκτηση υλικών και ενέργειας.
- Παράλληλα η πρόσφατη κρίση στην χώρα μας αλλά και παγκοσμίως, προσέφερε έδαφος για προβληματισμό και αναζήτηση πιο οικονομικών επιλογών.
- Το νέο κοινοτικό νομοθετικό πλαίσιο για τη βιώσιμη διαχείριση των αποβλήτων επιβαλεί συνεχώς απαιτητικότερους στόχους:

Υφιστάμενο Μοντέλο
«**παραγωγή-κατανάλωση-απόρριψη-διάθεση**»

Νέο Μοντέλο
«**κοινωνίες μηδενικών αποβλήτων**»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1^ο ΜΕΡΟΣ

1. Εισαγωγή
 - Υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο
 - Νόμος 4042/2012
2. Καταγγελίες – παραβιάσεις νομοθεσίας
 - Μέτρα που έχουν ληφθεί

2^ο ΜΕΡΟΣ

1. Διαχείριση αστικών στερεών αποβλήτων (Α.Σ.Α)
2. Διαχείριση μη επικινδύνων βιομηχανικών αποβλήτων (Μ.Ε.Β.Α)
3. Διαχείριση επικινδύνων βιομηχανικών αποβλήτων (Ε.Α)

1^ο ΜΕΡΟΣ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το ΥΠΕΚΑ:

είναι το καθ' ύλη αρμόδιο υπουργείο για την παρακολούθηση της κοινοτικής νομοθεσίας για τα απόβλητα και την ενσωμάτωση της στην εθνική μας νομοθεσία.

Ειδικότερα, η Δ/ση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού (Τ.Δ.Σ.Α) σε συνεργασία με άλλες υπηρεσίες του ΥΠΕΚΑ είναι αρμόδια για τα ακόλουθα :

- ✓ Διαμόρφωση εθνικής νομοθεσίας για τα απόβλητα και παρακολούθηση εφαρμογής αυτής
- ✓ Παρακολούθηση Διεθνών και Ευρωπαϊκών θεμάτων σχετικά με τα απόβλητα και τη διαχείριση αυτών (π.χ. παρακολούθηση της εξέλιξης των Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θέματα καταγγελιών κλπ.)
- ✓ Παρακολούθηση Περιφερειακών Σχεδιασμών Διαχείρισης Αποβλήτων.
- ✓ Σύνταξη τριετών εκθέσεων Υπουργείου Περιβαλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής προς την Ευρωπαϊκή Ένωση για την εφαρμογή των Οδηγιών για τα απόβλητα, σύνταξη ετήσιων εκθέσεων και συμπλήρωση ερωτηματολογίων προς EUROSTAT, ΕΛΣΤΑΤ, (Ελληνική Στατιστική Αρχή) και λοιπούς οργανισμούς

2. Σύντομο ιστορικό

1964

- Αριθ. Ε1β. 221/ 1965 (ΦΕΚ Β' 138) «Περί διαθέσεως λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων» η οποία ισχύει και σήμερα, και η ΥΑ ΕΙβ/301/64 «περί συλλογής, αποκομιδής και διάθεσης απορριμμάτων»,

1986

- Νόμος **1650/1986** «για την προστασία του Περιβάλλοντος», ο οποίος θέτει το γενικό πλαίσιο αλλά και τους στόχους και τα μέσα για την προστασία του Περιβάλλοντος.
- **άρθρο 12** ορίζονταν αρμόδιοι φορείς για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων, οι ΟΤΑ

1997

- εκδόθηκε η ΚΥΑ 19396/97 (καταργήθηκε) για τη διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων. Η ΚΥΑ αυτή δεν λειτούργησε. Δεν εκδόθηκαν οι προδιαγραφές που προέβλεπονταν στην εν'λόγω ΚΥΑ.

2001

- Νόμος 2939/2001 (**Ανακύκλωση**) διαμορφώνει το θεσμικό πλαίσιο για την εναλλακτική διαχείριση συσκευασιών και άλλων προϊόντων.
- Ενσωματώνεται η Οδηγία 94/62/ΕΟΚ στο Εθνικό Δίκαιο, και καθορίζεται το πλαίσιο για την υλοποίηση προγραμμάτων ανακύκλωσης / επαναχρησιμοποίησης / αξιοποίησης συσκευασιών και άλλων προϊόντων (μπαταρίες, ηλεκτρονικά, ελαστικά κ.α.),

2002

- εκδίδεται η ΚΥΑ 29407/3508/2002 (**ΧΥΤΑ**) με την οποία ρυθμίζεται το νομικό πλαίσιο για την υγειονομική ταφή όλων των αποβλήτων: προϋπόθεση για την υγειονομική ταφή η **προηγούμενη επεξεργασία** των αποβλήτων, θεσπίζονται **στόχοι για την εκτροφή του βιοαποδομήσιμου κλάσματος** των αστικών αποβλήτων από την υγειονομική ταφή, επιβάλλει την **εφαρμογή κριτηρίων αποδοχής αποβλήτων** για κάθε ΧΥΤΑ και περιλαμβάνει παραρτήματα τεχνικών προδιαγραφών.

2. Σύντομο ιστορικό (συνέχεια)

2003

- δημοσιεύεται η ΚΥΑ 37591/2031/2003 για τη «διαχείριση των αποβλήτων από υγειονομικές μονάδες». Με βάση την παραπάνω ΚΥΑ, υποχρεούνται οι Υγειονομικές Μονάδες να εκπονήσουν Εσωτερικό Κανονισμό Διαχείρισης Επικινδύνων Ιατρικών Αποβλήτων (ΕΙΑ)

2006 - 2007

- Δημοσιεύεται η ΚΥΑ 13588/725/2006 «Μέτρα όροι και περιορισμοί για την διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων» και της ΚΥΑ 24944/1159/2006 «Έγκριση Γενικών Τεχνικών Προδιαγραφών για την διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων» και (2007) την έγκριση του Εθνικού Σχεδιασμού Διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων (Υ.Α. 8668/2007).

2009

- εκδόθηκε η ΚΥΑ 39624/2209/Ε103 «Μέτρα, όροι και περιορισμοί για τη διαχείριση των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας»

2012

- Ψηφίζεται ο **Ν. 4042 / 2012 Νόμος Πλαίσιο για τα Απόβλητα** – Ενσωμάτωση των αρχών και των διατάξεων της Οδηγίας - πλαίσιο 2008/98 ΕΚ
- Επιβάλλεται, για όλα τα κράτη μέλη, η υιοθέτηση της φιλοσοφίας της νέας Οδηγίας – πλαίσιο «για τα απόβλητα» (Οδηγία 2008/98/ΕΚ), η οποία είναι **η συνολική ρύθμιση της διαχείρισης των αποβλήτων:**
 - 1) με **ενσωμάτωση ειδικών ρυθμίσεων για τα επικίνδυνα απόβλητα** και
 - 2) με παράλληλη **κατάργηση της Οδηγίας 91/689/ΕΟΚ για τα επικίνδυνα απόβλητα,**
 - 3) **κατάργηση της Οδηγίας 75/439/ΕΟΚ σχετικά με τη διάθεση χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων**
 - 4) **κατάργηση και της Οδηγίας 2006/12/ΕΚ** περί των αποβλήτων.

Κοινοτική πολιτική

Απόβλητα: επίκεντρο της ανάπτυξης της περιβαλλοντικής πολιτικής της Ε.Ε.

Οδηγία-πλαίσιο 2008/98/ΕΚ (πρώην 2006/12/ΕΚ, πρώην 75/442/ΕΟΚ):

- θέτει το νομικό πλαίσιο και τους βασικούς όρους για τη διαχείριση των αποβλήτων.

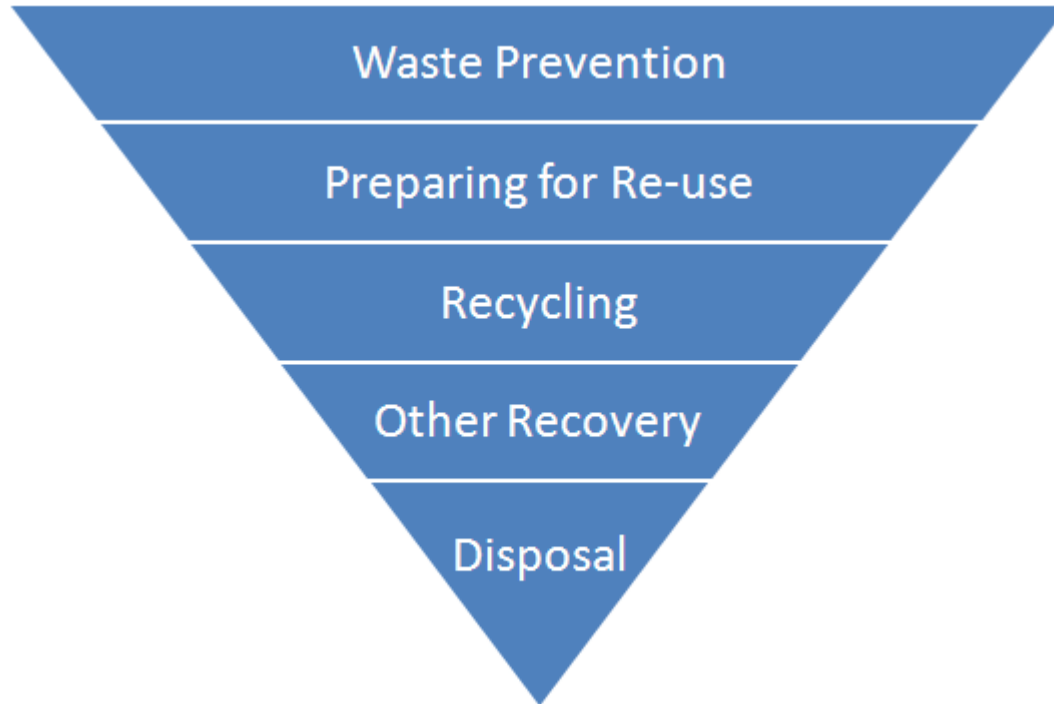
Θεμελιώδεις στόχοι στη διαχείριση των αποβλήτων:

1. Πρόληψη παραγωγής αποβλήτων
2. Επαναχρησιμοποίηση-Ανακύκλωση-Ανάκτηση (παραγωγή δευτερογενών πρώτων υλών ή/και ενέργειας)
3. Ασφαλής διάθεση των αποβλήτων που δεν μπορούν να αξιοποιηθούν

Αρχές διαχείρισης αποβλήτων:

αρχή της πρόληψης & της προφύλαξης
αρχή της διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού (προϊόντος) και ο
«ρυπαίνων πληρώνει»
αρχές εγγύτητας & αυτάρκειας

EU waste hierarchy

Preparing a Waste Prevention Programme - Guidance document
(European Commission – DG ENV, October 2012)

Κοινοτική πολιτική στη διαχείριση των αποβλήτων

- Για την επίτευξη των κοινοτικών στόχων διαχείρισης αποβλήτων, τα Κ-Μ πρέπει να λάβουν μέτρα, όπως:
 - ✓ προώθηση καθαρών τεχνολογιών και προϊόντων
 - ✓ μείωση επικινδυνότητας αποβλήτων
 - ✓ θέσπιση τεχνικών κανόνων, για τον περιορισμό των επικίνδυνων ουσιών στα προϊόντα
 - ✓ προώθηση σχημάτων επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης
 - ✓ κατάλληλη χρήση οικονομικών εργαλείων
 - ✓ ανάπτυξη σχημάτων eco-audit και συστημάτων eco-label
 - ✓ ανάλυση κύκλου ζωής
 - ✓ δράσεις ενημέρωσης και εκπαίδευσης των καταναλωτών.

2008/98

ΝΕΑ ΟΔΗΓΙΑ – ΠΛΑΙΣΙΟ «ΓΙΑ ΤΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ»

ΝΕΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

• ΝΕΟΣ ΕΘΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

• ΝΕΟΙ ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΟΙ ΠΕ.Σ.Δ.Α

3. Παρουσίαση του νόμου 4042/2012

Σημαντικότερα άρθρα:

Άρθρο:	Τίτλος
Άρθρο 11	Ορισμοί
Άρθρο 12	Υποπροϊόντα
Άρθρο 22	Σχέδια διαχείρισης αποβλήτων
Άρθρο 23	Προγράμματα για την πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων
Άρθρο 24	Ευθύνη για τη διαχείριση των αποβλήτων
Άρθρο 25	Διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού
Άρθρο 26	Ανάκτηση
Άρθρο 27	Επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση
Άρθρο 29	Ιεράρχηση των δράσεων και των εργασιών διαχείρισης των αποβλήτων
Άρθρο 35	Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης Αποβλήτων

3. Παρουσίαση του νόμου 4042/2012

Σημαντικότερα άρθρα:

Άρθρο:	Τίτλος
Άρθρο 36	Έκδοση αδειών
Άρθρο 38	Εξουσιοδοτικές Διατάξεις
Άρθρο 41	Βιολογικά απόβλητα (βιοαπόβλητα)
Άρθρο 42	Καταχώριση (Ηλεκτρονικό Σύστημα υποβολής εκθέσεων)
Άρθρο 43	Ειδικό τέλος ταφής
Άρθρο 45	Εξουσιοδοτικές Διατάξεις Εθνικών Ρυθμίσεων
Άρθρο 57	Τροποποιήσεις υφιστάμενης κανονιστικής νομοθεσίας
Άρθρο 59	<i>Καταργούμενες διατάξεις</i>

ΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΑΡΘΡΑ

Άρθρο 13

Αποχαρακτηρισμός αποβλήτων και κατάλογος αποβλήτων

- α) η ουσία ή το αντικείμενο χρησιμοποιείται συνήθως για συγκεκριμένους σκοπούς,
 - β) υπάρχει αγορά ή ζήτηση για τη συγκεκριμένη ουσία ή αντικείμενο,
 - γ) η ουσία ή το αντικείμενο πληροί τις τεχνικές απαιτήσεις για τους συγκεκριμένους σκοπούς και συμμορφώνονται προς την κειμένη νομοθεσία και τα πρότυπα που ισχύουν για τα προϊόντα και
 - δ) η χρήση της ουσίας ή του αντικειμένου δεν πρόκειται να έχει δυσμενή αντίκτυπο στο περιβάλλον ή την ανθρώπινη υγεία.
- Ο αποχαρακτηρισμός των επικίνδυνων αποβλήτων δεν μπορεί να γίνεται με αραίωση ή ανάμειξη για τη μείωση των αρχικών συγκεντρώσεων επικίνδυνων ουσιών σε επίπεδο χαμηλότερο των οριακών τιμών για το χαρακτηρισμό των αποβλήτων ως επικίνδυνων.

Ευρωπαϊκός Κατάλογος Αποβλήτων - Ε.Κ.Α. (Απόφαση 2000/532/ΕΚ)

- Υπόκειται σε αναθεώρηση από την Ε. Επιτροπή.
- Περιλαμβάνει 20 κεφάλαια: 01 έως 20 (2-ψήφιοι κωδικοί).
- Οι κωδικοί 01 έως 12 και 17 έως 20 δηλώνουν τις πηγές παραγωγής αποβλήτων.
- Κάθε κεφάλαιο εξειδικεύεται σε υποκεφάλαια (4-ψήφιοι κωδικοί).
- Σε κάθε υποκεφάλαιο περιλαμβάνονται οι διάφορες κατηγορίες αποβλήτων.
- Η κατηγορία ενός αποβλήτου προσδιορίζεται πλήρως με έναν **6-ψήφιο κωδικό**.
- Στην κατηγοριοποίηση ενός επικίνδυνου αποβλήτου είναι απαραίτητη η χρήση του αστερίσκου στον 6-ψήφιο κωδικό

ΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΑΡΘΡΑ

Άρθρο 23

Προγράμματα για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων

- Στα Προγράμματα τίθενται στόχοι για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, και περιγράφονται τα υφιστάμενα μέτρα πρόληψης.
- Τα προγράμματα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων πρέπει να έχουν εκπονηθεί μέχρι τις 12 Δεκεμβρίου 2013 από το ΥΠΕΚΑ (άρθρο 58).

ΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΑΡΘΡΑ

Άρθρο 27

Επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση

- έως το 2020 η προετοιμασία - επαναχρησιμοποίηση - ανακύκλωση αποβλήτων, για χαρτί – μέταλλο - πλαστικό και γυαλί να ανέλθει στο 50% κατά βάρος.
- έως το 2020 η προετοιμασία - επαναχρησιμοποίηση - ανακύκλωση και η ανάκτηση υλικών ΑΕΚΚ πρέπει να αυξηθεί κατ' ελάχιστον στο 70% κατά βάρος.

ΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΑΡΘΡΑ

Άρθρο 29

Ιεράρχηση των δράσεων και των εργασιών διαχείρισης των αποβλήτων

- 1. Απαγορεύεται η εγκατάλειψη, η απόρριψη και η ανεξέλεγκτη διαχείριση των αποβλήτων.**
- 2. Ισχύει για τη διαχείριση κατά προτεραιότητα**
 - **α) πρόληψη,**
 - **β) προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση,**
 - **γ) ανακύκλωση,**
 - **δ) άλλου είδους ανάκτηση, όπως ανάκτηση ενέργειας, και**
 - **ε) διάθεση.**

ΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΑΡΘΡΑ

Άρθρο 35

Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης Αποβλήτων

- Το ΕΣΔΑ καθορίζει τη στρατηγική, τις πολιτικές και τους στόχους για τη διαχείριση των αποβλήτων σε εθνικό επίπεδο.
- Το ΠΕΣΔΑ αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης του συνόλου των αποβλήτων, τα οποία παράγονται σε μία Περιφέρεια.
- Το ΠΕΣΔΑ εκπονείται και υλοποιείται από τον οικείο περιφερειακό Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.)

ΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΑΡΘΡΑ

Άρθρο 36 - Έκδοση αδειών

- Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο.)
- Άδεια λειτουργίας
- Άδεια συλλογής και μεταφοράς αποβλήτων

ΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΑΡΘΡΑ

Άρθρο 43

Ειδικό τέλος ταφής

Από 1 Ιανουαρίου 2014 η διάθεση σε ΧΥΤΑ των παρακάτω αποβλήτων με κωδικούς ΕΚΑ:

20 01 08, 20 02 01, 20 02 02, 20 03 01, 20 03 02, 20 03 07 17 01, 17 02, 17 03 02, 17 05 04, 17 05 06, 17 09 04,

χωρίς να έχουν προηγηθεί εργασίες επεξεργασίας (D13, R3, R4, R5, R12) επιβαρύνονται, με ειδικό τέλος ταφής ανά τόνο αποβλήτων που διατίθεται. Το ειδικό τέλος ταφής ορίζεται, για το 2014, σε €35 ανά τόνο διατιθέμενων αποβλήτων και αυξάνεται ετησίως κατά €5 ανά τόνο έως του ποσού των €60 ανά τόνο.

ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

- 1) Αναθεώρηση Εθνικού Σχεδιασμού Διαχείρισης Αποβλήτων
- 2) Εκπόνηση Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων
- 3) Οδηγός Σύστασης και Λειτουργίας των νέων ΦΟΔΣΑ (έχει προταθεί στο ΕΠΠΕΡΑΑ).

Ολοκληρώθηκε η Μελέτη:

- 4) Κατάρτιση οδηγού για την εφαρμογή της διαλογής στην πηγή των βιοαποβλήτων, επεξεργασία του θεσμικού πλαισίου και τυποποίηση ελεγκτικών διαδικασιών.

ΣΥΝΟΨΗ

+ Θετικά Σημεία του Νόμου:

- ✓ Το ξεκαθάρισμα των ορισμών και η προτεραιότητα των δράσεων διαχείρισης.
- ✓ Ο περιορισμός των απαιτούμενων αδειών.
- ✓ Η επιβολή συγκεκριμένων όρων στην ΑΕΠΟ για τη διαχείριση των αποβλήτων.
- ✓ Η ηλεκτρονική καταχώρηση στοιχείων αποβλήτων.
- ✓ Η κατάργηση της ΕΙΒ 221 / 65
- ✓ Η επιβολή προστίμων για τους ΧΑΔΑ
- ✓ Ο επιμερισμός του προστίμου από το ΔΕΚ στους ΟΤΑ

- Αρνητικά Σημεία του Νόμου:

- ✓ Τέλος Ταφής
- ✓ Στόχοι για τα Βιολογικά Απόβλητα

4. Παραβιάσεις του κοινοτικού/εθνικού δικαίου

ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ Υπόθεση C286 / 08 του ΔΕΚ.

- Στις 10-9-2009 εκδόθηκε η καταδικαστική απόφαση του ΔΕΚ για την πλημμελή διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων στη Χώρα μας και κυρίως κατά του Εθνικού Σχεδιασμού Διαχείρισης.

ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΕΚ C-502 /3 ΤΗΣ 6-10-2005 ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΥΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΧΑΔΑ.

- Εκδόθηκε η 1^η Καταδικαστική Απόφαση ΔΕΚ στις 6-10-2005 για το κλείσιμο και την αποκατάσταση των ΧΑΔΑ. Το όλο θέμα εποπτεύεται από Διυπουργική Επιτροπή στην οποία συμμετέχει πλέον και το ΥΠΕΚΑ. Η Διυπουργική Επιτροπή έχει συσταθεί σύμφωνα με Απόφαση του Πρωθυπουργού.

4. Μέτρα και δράσεις

1. ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΥΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΧΑΔΑ.

Οι ελληνικές αρχές ακολουθούν ένα **Σχέδιο Δράσης** (Πρόγραμμα Αποκατάστασης ΧΑΔΑ), τα αποτελέσματα του οποίου παρουσιάζονται με περιοδικές εκθέσεις στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το Πρόγραμμα ξεκίνησε το 2004 με πρωτοβουλία του ΥΠΕΚΑ σε συνεργασία με το ΥΠ.ΕΣ.ΔΔΑ

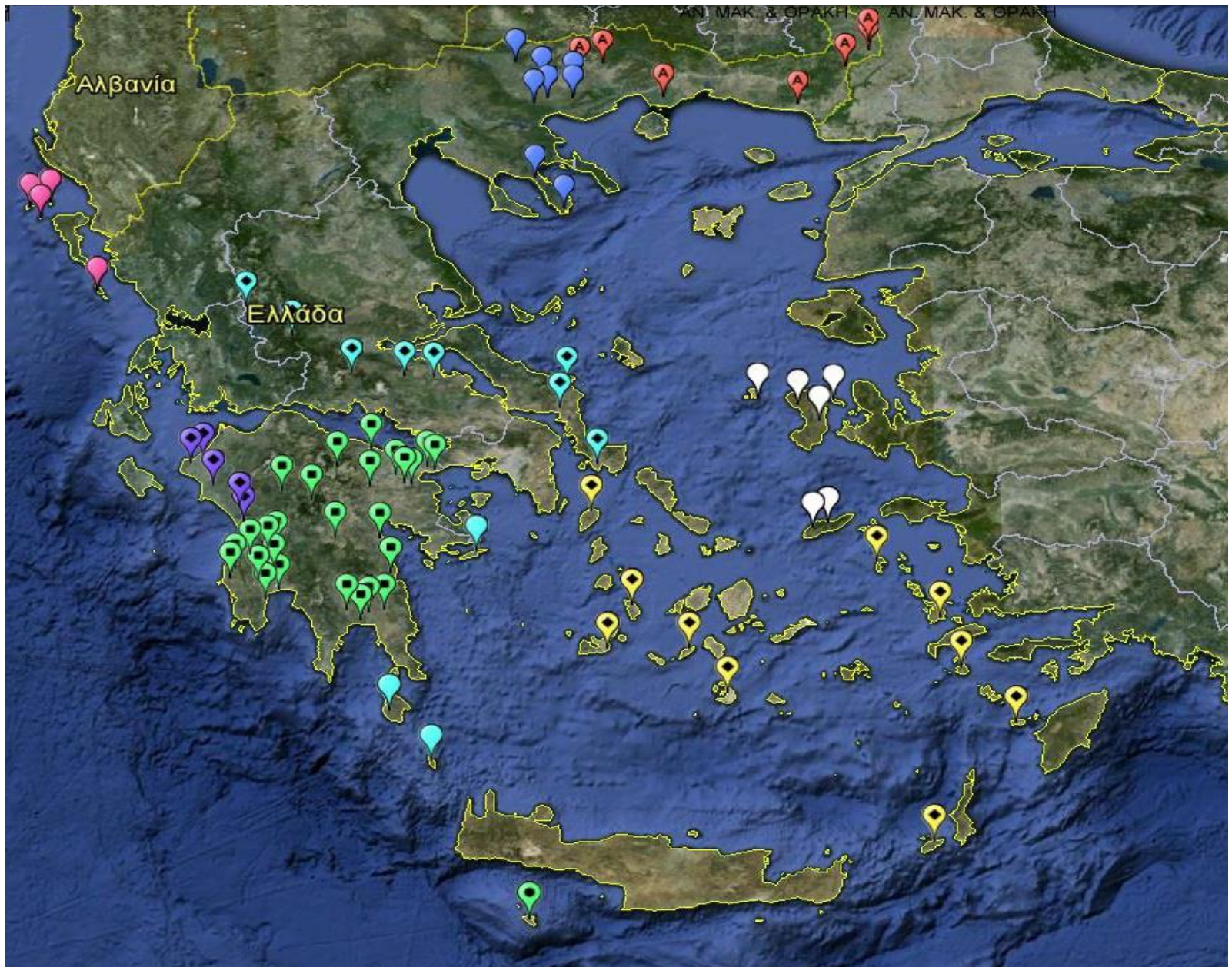

Αποτελέσματα του Προγράμματος Αποκατάστασης ΧΑΔΑ έως σήμερα:

- Συνολικά έχουν απομείνει προς αποκατάσταση **396 ΧΑΔΑ**, εκ των οποίων

οι **318 είναι ανενεργοί.**

σε **λειτουργία παραμένουν οι 78 ΧΑΔΑ**, στους οποίους διατίθεται περίπου το 5,5% της ετήσιας ποσότητας των αστικών αποβλήτων της χώρας. Σχεδόν οι μισοί ενεργοί ΧΑΔΑ εξυπηρετούν μικρά νησιά.

Χαρτης των 78 ενεργών ΧΑΔΑ (Φεβρουάριος 2013) _ ΥΠΕΚΑ

4. Μέτρα και δράσεις (συνέχεια)

Πορεία υλοποίησης του Προγράμματος Αποκατάστασης ΧΑΔΑ: (Έκθεση Προόδου 2-2013)

➤ Από τους 396 (78 ενεργούς και τους 318 ανενεργούς ΧΑΔΑ) έχουν ενταχθεί σε προγράμματα ΕΣΠΑ οι 349, προετοιμάζεται η ένταξη άλλων 29, ενώ με ίδιους πόρους των Δήμων αποκαθίστανται 18.

➤ Από τους ενταγμένους, έχουν ήδη συμβασιοποιηθεί 63 ΧΑΔΑ, έχουν δημοπρατηθεί 103, και εκτιμάται η ολοκλήρωση αποκατάστασης όλων αυτών (δηλαδή περίπου 40% του συνόλου) εντός του 2013.

2. Υπόθεση ΔΕΚ C286 / 08 (Διαχείριση Ε.Α).

• Τα κύρια σημεία του κατηγορητηρίου είναι:

➤ Ο Εθνικός μας σχεδιασμός δεν έχει σαφή κριτήρια χωροθέτησης των έργων διαχείρισης των επικίνδυνων αποβλήτων και δεν πληροί τα κριτήρια της Οδηγίας 2006 / 12 (αντικατέστησε την Οδηγία 75 / 442 / ΕΟΚ).

➤ Δεν αποτυπώνεται το πλήρες το πλήρες δίκτυο διαχείρισης των επικίνδυνων αποβλήτων (παραγωγή – συλλογή- μεταφορά – αποθήκευση - επεξεργασία – αξιοποίηση και ασφαλής τελική διάθεση)

➤ Δεν έχουμε **ολοκληρωμένη και συνεχή απογραφή των επικίνδυνων αποβλήτων.**

➤ **Δεν υπάρχουν επαρκείς υποδομές στη Χώρα** για την ασφαλή τελική διάθεση των επικίνδυνων αποβλήτων.

➤ **Η διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων στην Ελλάδα** γίνεται κυρίως με τη μέθοδο της «Προσωρινής Αποθήκευσης» η οποία στην πράξη καθίσταται **μόνιμη.**

➤ Για τα αποθηκευμένα **ιστορικά επικίνδυνα απόβλητα** δεν έχουν ληφθεί μέτρα.

2^ο ΜΕΡΟΣ

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

- 1) ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ (Α.Σ.Α)
- 2) ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΗ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ
- 3) ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

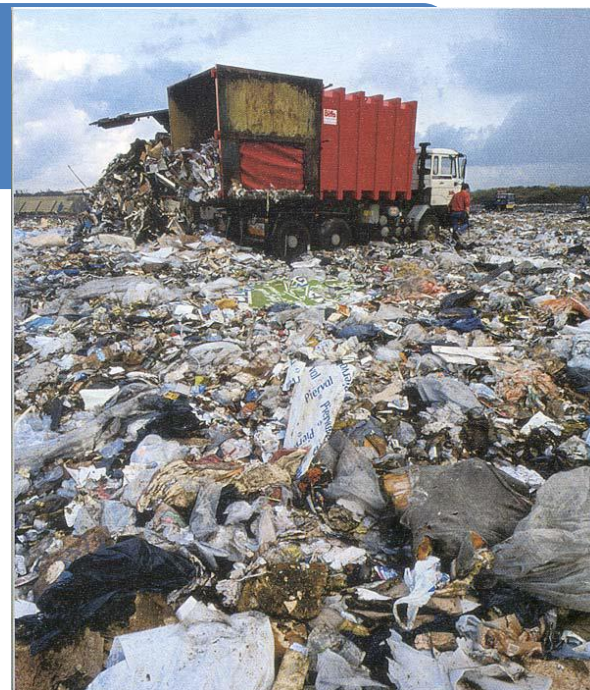
ΑΣΤΙΚΑ ΣΤΕΡΕΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ (Α.Σ.Α)

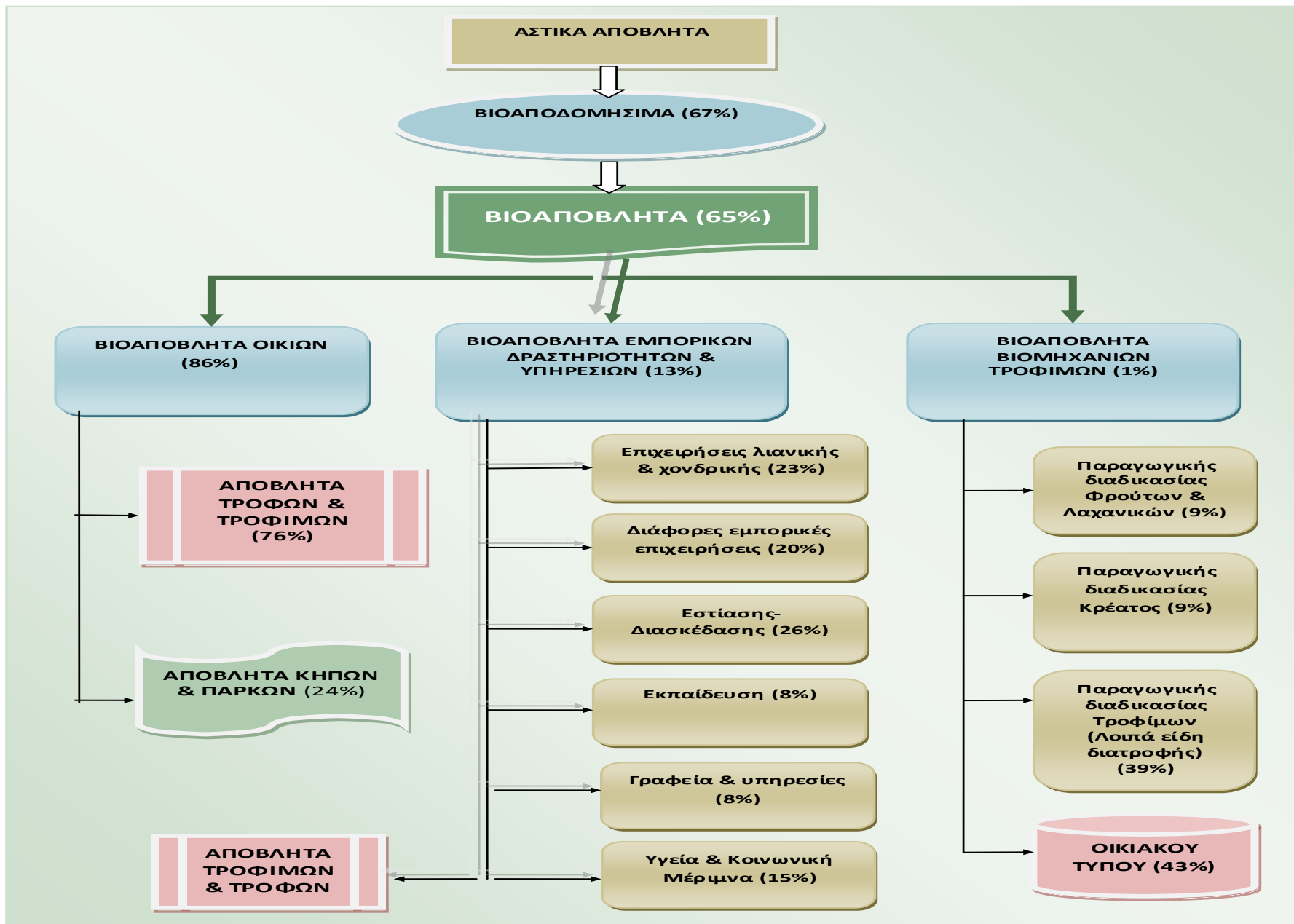
Παραγωγή (έτος 2010):

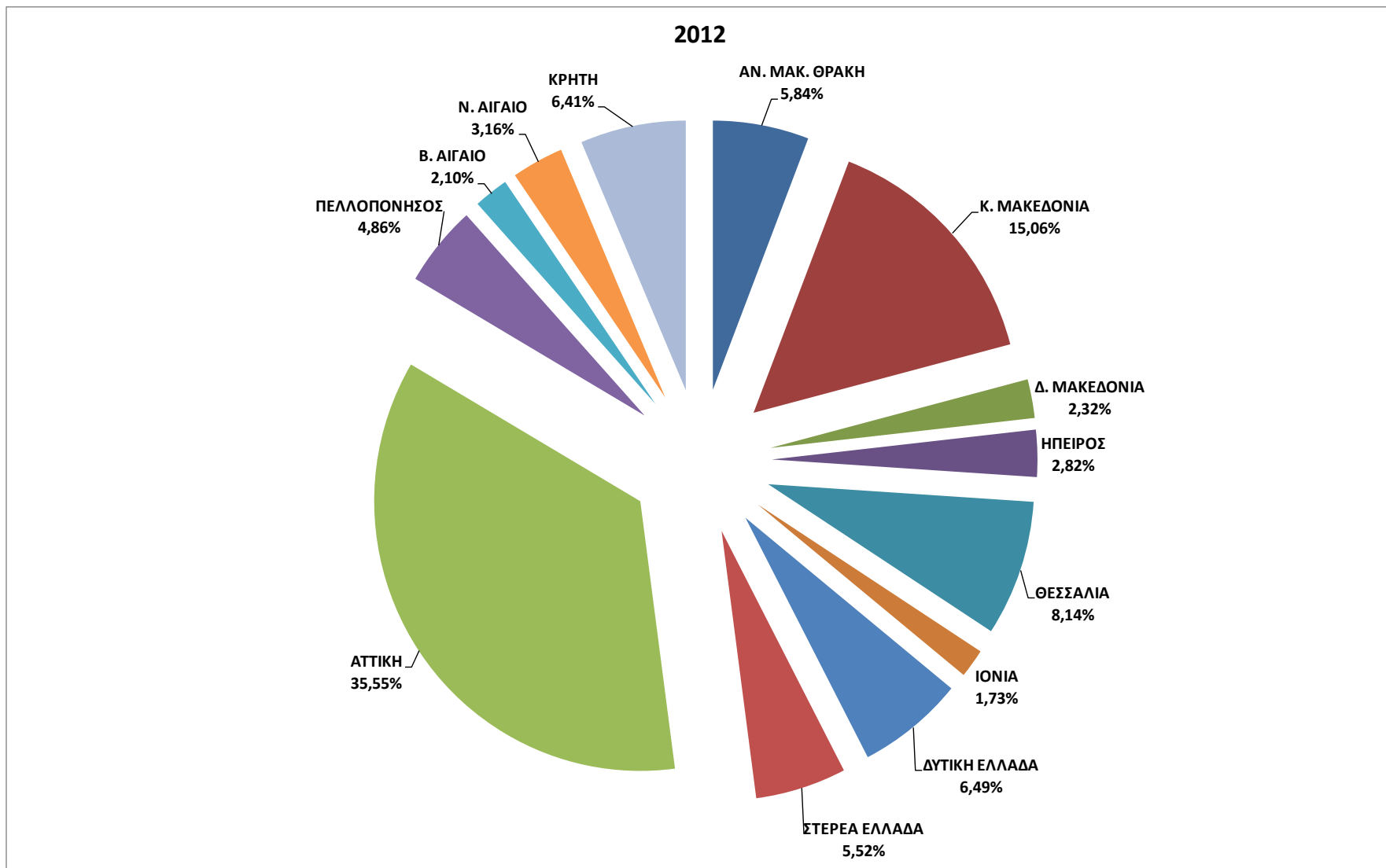
- 5.891.668 τ.

Διαχείριση

- Ανακύκλωση: **1.014.030 τ**
- ΧΥΤΑ: **4.563.638 τ.**
- ΧΑΔΑ: **314.000 τ.**
- Καύση: **0**

•Ποσοστιαία κατανομή των βιοαποβλήτων ανά περιφέρεια στο σύνολο της χώρας (2012).

1. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ Α.Σ.ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Κάλυψη της χώρας σε υποδομές

ΧΥΤΑ:

Η χώρα καλύπτεται σήμερα σε ποσοστό **80%** από δίκτυο χώρων ασφαλούς τελικής διάθεσης των ΑΣΑ.

Έλλειμμα παρουσιάζεται σε δύο Περιφέρειες της ηπειρωτικής Ελλάδας (**Πελοπόννησος** και **Ανατολική Μακεδονία – Θράκη**) και σε **ορισμένα νησιά** της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.

Επεξεργασία πριν την τελική διάθεση

η χώρα καλύπτεται σε **ποσοστό 65%** από συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης για την ξεχωριστή συλλογή και επεξεργασία ρευμάτων αποβλήτων προς ανακύκλωση.

Άλλες μορφές επεξεργασίας (π.χ. μηχανική διαλογή και κομποστοποίηση)

Έχουν εφαρμοστεί σε περιορισμένη κλίμακα: στην Αττική, στο νομό Χανίων, στο νομό Ηρακλείου και στην Κεφαλονιά.

Ο παράκτιος χώρος στην ηπειρωτική χώρα και στα μεγάλα νησιά (Κρήτη, Εύβοια, Κέρκυρα, Κεφαλονιά, Ζάκυνθος, Λέσβος, Ρόδος, Κως) καλύπτεται επαρκώς ως προς τη διαχείριση των ΑΣΑ.

2. ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΤΕΛΙΚΗΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ Α.Σ.Α

- **79 Κατασκευασμένοι ΧΥΤΑ** (75 λειτουργούν)
- **4 Μονάδες Επεξεργασίας** (ΕΜΑΚ - Εγκαταστάσεις Μηχανικής Ανακύκλωσης Κομποστοποίησης)
Λιόσια, Χανιά, Ηράκλειο, Κεφαλλονιά
- ικανός αριθμός Σταθμών Μεταφόρτωσης Αποβλήτων (ΣΜΑ)

Εικ. 1
ΧΥΤΥ – ΕΜΑΚ Χανίων

3. ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΑΣΑ

ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ 2010 - ΤΕΛΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		(ΤΥ)
A1	ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΕΣ, εξ αυτού:	545.634
A1α	ΧΑΡΤΙ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ	369.780
A1β	ΥΠΟΛΟΙΠΗ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ	175.854
A2	ΧΑΡΤΙ ΕΝΤΥΠΟ, εξ αυτού:	281.907
	ΕΞΑΓΩΓΕΣ	150.000
	ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΧΑΡΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	131.907
A3	ΜΠΑΤΑΡΙΕΣ (μικρές, εξαγωγές)	712
A4	ΑΗΗΕ (από οικιακή χρήση)	43.921
ΣΥΝΟΛΟ		872.174,10
ΕΚΤΡΟΠΗ ΒΑΑ		
A5	ΚΟΜΠΟΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΑ ΕΜΑΚ	52.476,00
A6	ΕΚΤΡΟΠΗ ΒΑΑ ΑΓΡ. ΠΕΡΙΟΧΩΝ	79.380,00
A7	ΚΑΔΟΙ ΚΟΜΠΟΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ	10.000,00
ΣΥΝΟΛΟ		141.856,00

•Συνολική Ανακύκλωση : **1.014.030,10 τ.** συμπεριλαμβανομένης της κομποστοποίησης.

4. ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΣΑ

1. Παύση λειτουργίας των ΧΑΔΑ και Περιβαλλοντική Αποκατάσταση.
2. Τα ΑΣΑ που οδηγούνται για υγειονομική ταφή πρέπει προηγουμένως να έχουν υποστεί επεξεργασία (άρθρο 7 της ΚΥΑ 29407/3508/2003).
3. Εκτροπή ΒΑΑ(Βιοαποικοδόμηση κλάσμα των Αστικών Αποβλήτων) από την υγειονομική ταφή (άρθρο 4 της ΚΥΑ 29407/3508/2003).:
2010 : έπρεπε να εκτραπούν 1.120.000,00 τον ΒΑΑ (επίτευξη 85%),
2013 : πρέπει να εκτραπούν 1.931.000,00 τον ΒΑΑ και
2020 : πρέπει να εκτραπούν 2.728.000 τον ΒΑΑ.
4. Πρέπει να προωθηθεί η ανακύκλωση υψηλής ποιότητας με χωριστή συλλογή αποβλήτων.
5. Έως το 2020 θα πρέπει να αυξηθεί κατ' ελάχιστον στο 50% κατά βάρος, η προετοιμασία για την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση αποβλήτων, για χαρτί, μέταλλο, πλαστικό και γυαλί από τα νοικοκυριά

4. Προβλήματα στην Διαχείριση των ΑΣΑ

Η διαχείριση των ΑΣΑ είναι προβληματική για τους παρακάτω λόγους:

- Υπάρχουν Περιφέρειες με εγκεκριμένους ΠΕΣΔΑ και παντελή έλλειψη υποδομών τελικής διάθεσης των ΑΣΑ (ΧΥΤΑ) π.χ. Περιφέρεια Πελοποννήσου.
- Υπάρχουν Περιφέρειες με εγκεκριμένους ΠΕΣΔΑ και μερική έλλειψη υποδομών τελικής διάθεσης των ΑΣΑ (ΧΥΤΑ) πχ ΑΜΘ, Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο κλπ.
- Δεν υπάρχουν υποδομές επεξεργασίας των ΑΣΑ σε όλες τις Περιφέρειες και δεν μπορούν να υλοποιηθούν οι δεσμευτικοί στόχοι για την εκτροπή του ΒΑΑ (Βιοαποικοδομήσιμο κλάσμα των Αστικών Αποβλήτων).

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΒΙΟΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΒΙΟΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Οικιακή Κομποστοποίηση

Χωριστή Συλλογή (στο δρόμο, πόρτα-πόρτα, κ.λ.π)

Δημοτική ή κοινοτική κομποστοποίηση (Πράσινα Σημεία)

Πράσινα κήπων

Κομποστοποίηση σε μικρές δημοτικές/κοινοτικές μονάδες

Κομποστοποίηση σε κεντρικές μονάδες

Επεξεργασία σε κεντρικές μονάδες αναερόβιας χώνευσης

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΜΗ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ (Β.Μ.Ε.Α)

Παραγωγή (έτος 2010):

- **20.773.000 t**
- (κυρίως εξορυκτικά απόβλητα, από την πρωτογενή παραγωγή αλουμινίου, χάλυβα και σιδηρονικελίου, από την παραγωγή λιπασμάτων και την παραγωγή ενέργειας).

Διαχείριση

- Ανάκτηση: ~8%
- ΧΥΤΑ (αστικών) + προσωρινή αποθήκευση: **92 %**

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΜΗ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ (Β.Μ.Ε.Α)

Οι κύριες πρακτικές που ακολουθούνται από τις βιομηχανικές μονάδες, στον ελληνικό χώρο, για την διαχείριση των παραγόμενων μη επικίνδυνων στερεών αποβλήτων τους, είναι:

- η ανακύκλωση
- αξιοποίηση ως πρόσθετο στην τσιμεντοβιομηχανία
- η ενεργειακή αξιοποίηση
- η αποθήκευση στο χώρο των εγκαταστάσεων
- η τελική διάθεση σε χώρους υγειονομικής ταφής αποβλήτων ή αλλού.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ (Β.Μ.Ε.Α)

1. Η έλλειψη υποδομών διαχείρισης και ιδίως τελικής διάθεσης – υγειονομικής ταφής (**ΧΥΤΒΑ**).
2. **Οι υποδομές και η υλοποίησή τους**, σύμφωνα με τον Εθνικό Σχεδιασμό Διαχείρισης (μη επικίνδυνων) στερεών αποβλήτων (ΚΥΑ 50910/2727/2003), για την τελική διάθεση των εν λόγω αποβλήτων, **αποτελεί ευθύνη του παραγωγού ή του τελικού κατόχου αυτών.**

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ (Ε.Α)

Παραγωγή (έτος 2010):

- **227.000 t** (Ετήσιες Εκθέσεις Παραγωγού Αποβλήτων) συμπεριλαμβανομένων και των 17.000 t και των Επικίνδυνων Αποβλήτων από Υγειονομικές Μονάδες. Περιλαμβάνονται κυρίως:
 - απόβλητα ελαίων και υγρών καυσίμων,
 - μεταλλουργικά απόβλητα,
 - από μονάδες επεξεργασίας υγρών βιομηχανικών αποβλήτων
 - από τη διύλιση πετρελαίου,
 - άχρηστες μπαταρίες-συσσωρευτές και ηλεκτρικός-ηλεκτρονικός εξοπλισμός,
 - απόβλητα από τον τομέα της υγείας
 - παραγωγή ενέργειας, χρωμάτων, λιπασμάτων, φαρμάκων.

Διαχείριση

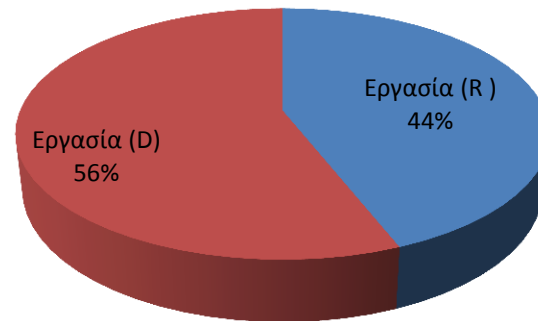
- εργασίες **Ανάκτησης**: ~44% (εντός και εκτός της χώρας)
- εργασίες **Διάθεσης**: 31 % (εντός και εκτός της χώρας)
- **Προσωρινή Αποθήκευση** (εν ανομονή άλλης εργασίας): 25% (εντός της χώρας)

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ (Ε.Α)

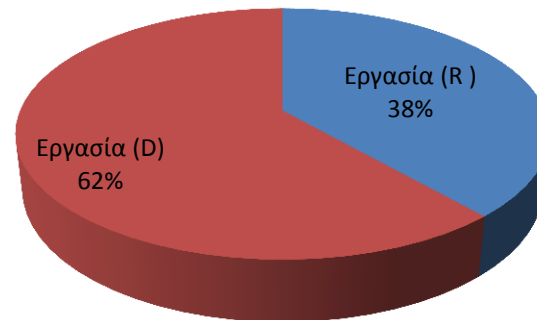
Διασυνοριακές μεταφορές Ε.Α (έτος 2010):

- Εξαγωγές Ε.Α 39.000 t (Ετήσιες Εκθέσεις Αποβλήτων) συμπεριλαμβανομένων και των 17.000 t και των Επικίνδυνων Αποβλήτων από Υγειονομικές Μονάδες. Περιλαμβάνονται κυρίως:
 - μετασχηματιστές και πυκνωτές που περιέχουν έλαια με PCB's (προς αποτέφρωση σε υψηλές θερμοκρασίες, υπόγεια αποθήκευση και ανακύκλωση των μεταλλικών μερών μετά την απορρύπανσή τους)
 - εργαστηριακά απόβλητα (προς αποτέφρωση σε υψηλές θερμοκρασίες)
 - ληγμένα φάρμακα (προς αποτέφρωση σε υψηλές θερμοκρασίες)
 - χρησιμοποιημένες φορητές ηλεκτρικές στήλες και συσσωρευτές νικελίου-καδμίου (προς ανακύκλωση)
 - χρησιμοποιημένος ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός (προς ανακύκλωση)
- Εισαγωγές Ε.Α 11.600 t

Διαχείριση ε.α (2010)

Διαχείριση ε.α (2004)

ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ (Ε.Α)

1. Αποθήκευση σε ειδικούς χώρους εντός των μονάδων παραγωγής. Η πρακτική αυτή εφαρμόζεται κυρίως από βιομηχανίες οι οποίες παράγουν μεγάλες ποσότητες αποβλήτων.

2. Μεταφορά στο εξωτερικό με σκοπό την διάθεση ή την αξιοποίηση. Η διασυνοριακή μεταφορά επικινδύνων αποβλήτων γίνεται προς κατάλληλες εγκαταστάσεις εντός της ΕΕ λόγω απουσίας των απαιτούμενων υποδομών στην Ελλάδα.

3. Αξιοποίηση και λοιπές πρακτικές διαχείρισης. Σε εργασίες αξιοποίησης υποβάλλονται ορισμένες κατηγορίες επικινδύνων αποβλήτων, όπως:

- **Σκωρίες** και σκόνες σακκοφίλτρων (ανακυκλώνονται σαν πρόσθετο υλικό από διάφορες παραγωγικές εγκαταστάσεις, π.χ. από την τσιμεντοβιομηχανία.
- **Πετρελαιοειδή κατάλοιπα**, τα οποία χρησιμοποιούνται σε ενεργοβόρες εγκαταστάσεις για την παραγωγή εναλλακτικού καυσίμου.
- **Ιλύες** από τον ελαιοδιαχωρισμό υγρών αποβλήτων, οι οποίες συναποτεφρώνονται στην τσιμεντοβιομηχανία.
- **Όξινες ιλύες** από την αναγέννηση αποβλήτων λιπαντικών ελαίων που εξουδετερώνονται.
- Άλλα επικίνδυνα απόβλητα (ιλύες, σκωρίες κ.λπ.) που σταθεροποιούνται.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ Ε.Α

•Προβλήματα στην Διαχείριση των Ε.Α

- ➔ •Μείζον ζήτημα είναι η **έλλειψη υποδομών τελικής διάθεσης** – υγειονομικής ταφής των Ε.Α. (ΧΥΤΕΑ). Υπάρχουν σε λειτουργία μόνο:
 - 2 ΧΥΤΕΑ της ΔΕΗ,
 - 1 ΧΥΤΕΑ του «Αλουμίνιον της Ελλάδος» και
 - 1 χώρος ταφής ρυπασμένων εδαφών στο Τεχνολογικό Πάρκο Λαυρίου.
- ➔ •Έχει καταστεί σαφές από το Υπουργείο (και μέσω του Εθνικού Σχεδιασμού Διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων) ότι **η υλοποίηση των υποδομών αυτών θα γίνει από τους παραγωγούς Ε.Α.** (εφαρμόζοντας την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει»).
- ➔ •**Δεν μπορεί να εκτιμηθεί ο όγκος των αποθηκευμένων** και αποθηκευόμενων διαχρονικά ΕΑ που βρίσκονται διάσπαρτα στη χώρα, σε χώρους υφιστάμενων παραγωγών, σε χώρους εγκαταλειμμένων δραστηριοτήτων ή και αλλού.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΡΟΣΦΑΤΩΝ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ Ε.Α

• Διαδικασία εκπόνησης νέου ΕΣΔΕΑ:

- Ανατέθηκε από το ΥΠΕΚΑ και υλοποιήθηκε «Μελέτη για τον προσδιορισμό κατάλληλων περιοχών για εγκαταστάσεις επεξεργασίας και τελικής διάθεσης Ε.Α.» (ολοκληρώθηκε μέσα στο 2011)

- Έκδοθηκε Εγκύκλιος ΥΠΕΚΑ αρ.18/2011 για τον καθορισμό κριτηρίων χωροθέτησης εγκαταστάσεων διάθεσης Ε.Α.

• Σχετικά με τη δημιουργία υποδομών διάθεσης Ε.Α.:

- πρόσκληση εκδήλωσης σχετικού ενδιαφέροντος (23-6-2010) από τον Γ.Γ. ΥΠΕΚΑ. Υπήρξε ανταπόκριση με την υποβολή 10 προτάσεων από ενδιαφερόμενους επενδυτές.

- Εστάλη επιστολή 6-2-2012 του Γ.Γ. ΥΠΕΚΑ προς ανωτέρω ενδιαφερόμενους, προκειμένου να υποβληθούν από αυτούς οι σχετικές με τις προτάσεις τους ΜΠΕ. Δεν υπήρξε ανταπόκριση (μέχρι τέλος Ιουνίου 2012). Εστάλη εκ νέου επιστολή την 7-9-2012.

- Πρόσφατα (Οκτώβρης του 2012) κλήθηκαν οι ενδιαφερόμενοι επενδυτές από την Γενική Γραμματέα για να επιβεβαιώσουν το επενδυτικό τους ενδιαφέρον μετά την οικονομική κρίση που βιώνουμε όλοι μας. Διαπιστώθηκε ότι υπάρχει ακόμα επενδυτικό ενδιαφέρον , αναμένεται η κατάθεση ΜΠΕ κλπ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ

